

Neljapäev, 24. mai 2012

Olukord Ukrainas, Julia Tõmošenko juhtum

P7_TA(2012)0221

Euroopa Parlamendi 24. mai 2012. aasta resolutsioon Ukraina kohta (2012/2658(RSP))

(2013/C 264 E/08)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse oma varasemaid resolutsioone Ukraina kohta, eriti 9. juuni 2011. aasta resolutsiooni ⁽¹⁾, 27. oktoobri 2011. aasta resolutsiooni ⁽²⁾ ja 1. detsembri 2011. aasta resolutsiooni ⁽³⁾,
 - võttes arvesse Euronesti parlamentaarse assamblee 3. aprilli 2012. aasta resolutsiooni Julija Tõmošenko olukorra kohta,
 - võttes arvesse kõrge esindaja Catherine Ashton 26. aprilli 2012. aasta avaldust Julija Tõmošenko olukorra kohta,
 - võttes arvesse Euroopa Komisjoni spordi eest vastutava voliniku Androulla Vassiliou 4. mai 2012. aasta avaldust Euroopa 2012. aasta jalgpalli meistrivõistluste kohta,
 - võttes arvesse Poola presidendi Bronislaw Komorowski 9. mai 2012. aasta avaldust, et Euroopa 2012. aasta meistrivõistlused jalgpallis peaksid siiski toimuma,
 - võttes arvesse 15. mail 2012. aastal avaldatud eduaruannet, mis käsitleb Euroopa naabruspoliitika rakendamist Ukrainas ⁽⁴⁾,
 - võttes arvesse ELi ja Ukraina koostöönõukogu 15. mai 2012. aasta kohtumise järeldusi,
 - võttes arvesse 7. mail 2009. aastal Prahast toimunud idapartnerluse tippkohtumise ühisavaldust,
 - võttes arvesse, et ELi ja Ukraina läbirääkimised assotsieerimislepingu sõlmimiseks on lõpule jõudnud, sealhulgas läbirääkimised põhjaliku ja laiaulatusliku vabakaubanduspiirkonna üle, ning võttes arvesse lepingu parafeerimist,
 - võttes arvesse Euroopa Liidu ja Ukraina vahelist partnerlus- ja koostöölepingut, mis jõustus 1. märtsil 1998 ⁽⁵⁾ ning partnerlus- ja koostöölepingut asendava assotsiatsioonilepingu üle peetavaid läbirääkimisi,
 - võttes arvesse kodukorra artikli 110 lõikeid 2 ja 4,
- A. arvestades, et Ukraina on ELi jaoks strateegilise tähtsusega riik; arvestades, et Ukraina suurus, loodusvarad, rahvastik ning geograafiline asend annavad talle Euroopas erilise positsiooni, muutes ta selles piirkonnas oluliseks riigiks, mis mõjutab märkimisväärsel määral kogu maailmajao julgeolekut, stabiilsust ja heaolu, ning et seetõttu peaks Ukraina kandma oma osa poliitilisest vastutusest;
- B. arvestades, et Ukraina inimõiguste olukord, kodanikuvabaduste ja põhivabaduste ning õigusriigi põhimõtete austamine koos ausa, erapooletu ja sõltumatu õigusemõistmisega ning keskendumine siseriiklikele reformidele on ELi ja Ukraina suhete edasise arengu eeltingimused;

⁽¹⁾ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2011)0272.

⁽²⁾ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2011)0472.

⁽³⁾ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2011)0545.

⁽⁴⁾ SWD(2012)0124.

⁽⁵⁾ EÜT L 49, 19.2.1998, lk 1.

Neljapäev, 24. mai 2012

- C. arvestades, et ELi ja Ukraina assotsieerimislepingu, sh põhjaliku ja laiaulatusliku vabakaubanduslepingu allkirjastamine on tähtis, pidades silmas Ukraina väljavaadet saada ELi liikmeks; arvestades, et mida rohkem ühiseid väärtusi Ukraina ELiga jagab ja mida rohkem reforme ta nimetatud lepingu vaimus ellu viib, seda sügavamaks muutuvad ta suhted ELiga; arvestades, et ka ELi jaoks on oluline, et teisel pool tema idapiiri, millest olulise osa moodustab piir Ukrainaga, laieneks õigusriigi ja jõukuse ala;
- D. arvestades, et Ukraina kohtusüsteemi teatavates osades ei ole siiani rakendatud laiaulatuslikku õigusreformi ega meetmeid õigusriigi põhimõtete austamise tagamiseks kriminaaluurimises ja vastutuselevõtmises, mis tähendab ka õiglast, erapooletut ja sõltumatut kohtumenetlust; arvestades, et need reformid tuleb välja töötada tihedas koostöös Euroopa Nõukogu Veneetsia komisjoniga; arvestades, et otsust Kiievi Petšerski ringkonnakohtu Julija Tõmošenko kohtuasjas langetatud otsuse peale esitatud kassatsioonikaebuse kohta on oodata 26. juunil 2012;
- E. arvestades, et Ukraina endisele peaministrile Julija Tõmošenkole 11. oktoobril 2011. aastal määratud seitsmeaastane vanglakaristus ning endise valitsuse teiste kõrgete ametnike kohtuprotsessid ei ole vastuvõetavad ning kujutavad endast valikulist õigusemõistmist; arvestades, et täheldatud on tõsiseid puudusi seoses kohtusüsteemi sõltumatusega ja puudulike reformidega kohtuprotsessi kõigis aspektides: süüdistuse esitamine, kohtulik arutamine, süüdimõistmine, kinnipidamine ja edasikaebamine;
- F. arvestades, et EL rõhutab jätkuvalt vajadust austada õigusriigi põhimõtteid, mis tähendab ka õiglast, erapooletut ning sõltumatut kohtumenetlust, ning hoiduda olukorrast, mis võib jätta mulje, et kohtumeetmeid kasutatakse valikuliselt; arvestades, et EL peab neid põhimõtteid eriti oluliseks riigis, kes soovib sõlmida tihedamaid lepingulisi suhteid poliitilise assotsieerumise alusel;
- G. arvestades, et korruptsiooni ja ametiseisundi kuritarvitamist esineb Ukrainas endiselt väga palju ning see nõuab ametivõimudelt kindlat tegetsemist ehk selle eest vastutavate isikute kohtu alla andmist; arvestades, et süüdistuse esitamine ja uurimine peavad olema erapooletud ja sõltumatud ning neid ei tohi kasutada poliitilistel eesmärkidel;
- H. arvestades, et Julija Tõmošenko kohtumenetlust jälginud inimõiguste Taani Helsingi Komitee tõi oma esialgses aruandes välja Ukraina kriminaalõigussüsteemis esinevad suured puudused, millel on olnud kahjulikud tagajärjed üksikisiku õiguste ja õigusriigi põhimõtete kaitsmisele;
- I. arvestades, et Ukraina ELi liikmeks saamise väljavaade peab põhinema süstemaatiliste ja pöördumatute reformide poliitikal mitmes olulises institutsioonilises, poliitilises, majanduslikus ja sotsiaalses valdkonnas; arvestades, et mõned olulised reformid on juba läbi viidud või läbiviimisel, samas kui osa on vaja veel ellu viia; arvestades, et assotsieerimislepingu pakutav raamistik annab Ukrainale demokraatia, õigusriigi, inimõiguste ja hea valitsemistava väärtustel rajaneva olulise kaasajastamise vahendi ja tegevuskava siseriiklike kohalike reformide juhtimiseks, samuti vahendi rahvuslikuks leppimiseks, mis aitab riigil saada üle hiljutistest negatiivsetest suundumustest, ületada lõhed Ukraina ühiskonnas ja liita ühiskond ELi liikmeks saamise eesmärgi nimel;
- J. arvestades, et Ukraina korraldab juunis koos Poolaga Euroopa 2012. aasta meistrivõistlused jalgpallis; arvestades, et kõrgetasemelised Euroopa poliitikud on praeguse seisuga andnud mõista, et ei kavatse osaleda Ukrainas korraldatavatel mängudel, kuid ei ole nõudnud Euroopa jalgpallimeistrivõistluste mängude boikoteerimist;
1. rõhutab, et parlamendi välispoliitika üheks peamiseks eesmärgiks on tõhustada ja edendada suhteid Ukrainaga ja tugevdada Euroopa naabruspoliitikat, mille eesmärk on edendada ELi ja selle liikmesriikide poliitilisi, majandus- ja kultuurisuhteid asjaomaste riikidega; rõhutab asjaolu, et assotsieerimislepingu allkirjastamine ja ratifitseerimine ning selle tulemuslik rakendamine eeldab inimõiguste olukorra parandamist, sh poliitiliste otsuste dekriminaliseerimist uue karistusseadustiku kohaselt, õigusriiki, tugevat demokraatiat, poliitilise opositsiooni mahasurumise lõpetamist ning vabasid, ausaid ja läbipaistvaid valimisi;

Neljapäev, 24. mai 2012

2. rõhutab, et praeguseid probleeme Ukraina ja Euroopa Liidu suhetes on võimalik lahendada üksnes siis, kui Ukraina ametivõimud näitavad üles kindlat tahet vajalike reformide läbiviimiseks ja rakendamiseks eriti õigus- ja kohtusüsteemis eesmärgiga täielikult kinni pidada demokraatia põhimõtetest, järgida inimõigusi, põhivabadusi, vähemuste õigusi ja õigusriigi põhimõtteid; nõuab, et Euroopa Liidu institutsioonid, Euroopa Nõukogu ja tema Veneetsia komisjon toetaksid seda reformiprotsessi aktiivselt ja tõhusalt;
3. väljendab veel kord muret endiste ja praeguste kõrgete valitsusametnike üle peetud kohtumenetluste pärast, mida ei ole viidud läbi kooskõlas euroopalike õigluse, erapooletuse, läbipaistvuse ja sõltumatus normidega; nõuab kõigi poliitilistel põhjustel süüdimõistetud vangide viivitamatut ja tingimusteta vabastamist;
4. mõistab hukka endise peaministri Julia Tõmošenko süüdimõistmise; rõhutab, et õigusriigi ja sõltumatu kohtusüsteemi tugevdamine ja usaldusväärse korrupsioonivastase võitluse algatamine on olulised mitte ainult ELi ja Ukraina suhete süvendamiseks, vaid ka demokraatia tugevdamiseks Ukrainas;
5. kutsub Ukraina ametivõime üles tegema vahet poliitilisel ja kriminaalvastutusel ning muutma vastavalt ka kehtivat kriminaalseadustikku; rõhutab, et demokraatlik võitlus otsuste tegemise eest peab toimuma parlamendis, koos valijate osavõtuga vabadest valimistest, ning seda ei tohi hävitada isiklikest või poliitilistest motiividest lähtuva kriminaalvastutusele võtmise ja manipuleeritud kohtuotsustega kriminaalkohtutes;
6. kutsub Ukraina ametivõime üles tooma selgust poliitilistel põhjustel süüdimõistetud vangide olukorda enne valimiskampaania algust;
7. kutsub Ukraina ametivõime üles tagama, et Julija Tõmošenko kohtuasja kassatsioonimenetlus oleks täiesti erapooletu ja läbipaistev ning toimuks Euroopas kasutatavate ausate ja õiglaste õigusnormide ja tavade alusel, ning nõuab poliitiliste ja muude oponentide vastu suunatud valikulise kohtupidamise lõpetamist; mõistab hukka asjaolu, et Ukraina tsiviil- ja kriminaalajade kõrgem erikohus on edasi lükanud otsuse tegemise Kiievi Petšerski ringkonnakohtu Julija Tõmošenko kohtuasjas langetatud otsuse peale esitatud kassatsioonikaebuse kohta; märgib, et Julija Tõmošenko kassatsioonikaebuse arutamine on edasi lükatud 26. juunile 2012, peab seda viivitust kahetsusväärseks ja hoiatab õiglase kohtupidamise venitamise eest;
8. nõuab tungivalt, et Ukraina ametivõimud tagaksid, et täielikult järgitaks kõigi poliitilistel põhjustel süüdimõistetud vangide, sh Tõmošenko, Lutsenko ja Ivaštšenko õigust kohasele arstiabile asjaomases asutuses, nende õigust omada oma advokaadile piiramatu juurdepääsu ning õigust sugulaste ja muude isikute, nt ELi suursaadiku külastustele; rõhutab, et Ukraina peab kooskõlas rahvusvaheliste normidega täielikult austama süüdistatavate ja kinnipeetavate juriidilisi ja inimõigusi, sealhulgas õigust arstiabile; taunib vangivalvurite poolse jõu kasutamist Julija Tõmošenko suhtes ja tuletab meelde Ukraina kohustust uurida viivitamata ja erapooletult kõiki kaebusi piinamise või muu julma, ebainimliku või alandava kohtlemise kohta;
9. nõuab, et Ukraina ametivõimud looksid sõltumatu ja erapooletu rahvusvahelise õigusekspertide rühma, kes annaks teada Julija Tõmošenko ja teiste tema valitsuse liikmete põhiõiguste ja vabaduste võimalikest rikkumistest; väljendab heameelt Euroopa Parlamendi presidendi Martin Schulzi ja Ukraina peaministri Mõkola Azarovi vahel peetud kohtumise tulemuste üle ning eeldab, et Ukraina ametivõimud reageerivad kokkulepitud ettepanekule, esitades suunised selle kohaseks rakendamiseks, et tagada koostöös Charité arstide rühmaga ja nende toetusel Julija Tõmošenkole asjakohane arstiabi, samuti kohtulik järelevalve autoriteetse ja pädeva ELi ametiisiku poolt endise Ukraina peaministri apellatsioon- ja kassatsioonimenetluste ja edasiste kohtuprotsesside üle;
10. väljendab rahulolu selle üle, et Julija Tõmošenko viidi Katšanovski vanglast haiglasse üle tema enese soovil, ning võtab teadmiseks rahvusvaheliste meditsiiniekspertide hiljutise visiidi;

Neljapäev, 24. mai 2012

11. nõuab, et kõik kohtumenetlused endiste ja praeguste kõrgete valitsusametnike vastu tuleb viia läbi kooskõlas euroopalike õigluse, erapooletuse, läbipaistvuse ja sõltumatuse normidega; taunib asjaolu, et Ukraina ametivõimud esitavad vastupidiselt õigusriigi põhimõtetele Julija Tõmošenko ja teiste isikute vastu uusi poliitilise motivatsiooniga süüdistusi;

12. väljendab kohkumust demokraatlike vabaduste olukorra üle ja tava üle kasutada riigiasutusi erakondlikes huvides ja poliitilise kättemaksu vahendina;

13. rõhutab, kui tähtis on see, et Ukrainas hiljem sel aastal toimuvad parlamendivalimised oleksid vabad, õiglased ja läbipaistvad ning et opositsioonijuhtidel oleks õigus neis osaleda, ning vajadust säilitada pühendumus demokraatlikele väärtustele ja õigusriigi põhimõtetele ning seda ka valimistevahelisel perioodil; nõuab, et Euroopa Parlament osaleks järgmiste parlamendivalimiste rahvusvahelises valimiste vaatluse missioonis iseseisvalt;

14. tuletab Ukraina ametivõimudele meelde vajadust põhjalikeks reformideks, mis tuleb ka ellu viia, selleks et lähendada Ukrainat euroopalikele normidele ja standarditele; rõhutab, et Ukraina ELile lähenemise aluseks peaks olema pühendumus ELi väärtustele ja vabadustele; rõhutab, et nende standardite üheks nurgakiviks peab olema sõltumatu kohus;

15. rõhutab, et inimõiguste alaste normide täielik austamine ja OSCE põhinormide kehtestamine tugevdaksid Ukraina usaldusväärst OSCE eesistujana, mis on kavandatud 2013. aastaks;

16. väljendades lootust, et Euroopa 2012. aasta meistrivõistlused jalgpallis Ukrainas ja Poolas on edukad, kutsub neid Euroopa poliitikuid, kes soovivad Euroopa jalgpallimeistrivõistluste mängudel Ukrainas osaleda, üles avalikult selgitama, et nad on teadlikud riigis valitsevast poliitilisest olukorrast, ja otsima võimalusi külastada poliitilistel põhjustel kinnipeetavaid vange, või osalema mängudel eraisikuna ja mitte VIPina;

17. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon Euroopa Liidu välisteenistusele, nõukogule, komisjonile, liikmesriikidele, Ukraina presidendile, valitsusele ja parlamendile ning Euroopa Nõukogu Parlamentaarsele Assambleele ja OSCE Parlamentaarsele Assambleele.

Homofobiavastane võitlus Euroopas

P7_TA(2012)0222

Euroopa Parlamendi 24. mai 2012. aasta resolutsioon homofobiavastase võitluse kohta Euroopas (2012/2657(RSP))

(2013/C 264 E/09)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse inimõiguste ülddeklaratsiooni, kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelist pakti, lapse õiguste konventsiooni ning inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni,
- võttes arvesse Euroopa Liidu lepingu artiklit 2, artikli 3 lõiget 5, artikleid 6, 7, 21 ja 27, Euroopa Liidu toimimise lepingu artikleid 10 ja 19 ning Euroopa Liidu põhiõiguste hartat,
- võttes arvesse Euroopa Liidu Nõukogu inimõiguste töörühma poolt vastu võetud vahendeid, millega edendada ja kaitsta homo-, bi- ja transseksuaalide (LGBT-inimeste) kõiki inimõigusi,